

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania 1.–11.

Herbert George Wells
Wehikuł czasu

Machina była więc gotowa dopiero dziś rano. Dopiero więc dzisiaj o dziesiątej pierwszy wehikuł czasu rozpoczął swą czynność. Obejrzałem go po raz ostatni [...] i zasiadłem na siodełku. [...] Jedną ręką ująłem dźwignię wprawiającą przyrząd w ruch, drugą ręką zaś hamulec. Naciśnąłem pierwszą dźwignię i niemal natychmiast – hamulec. W tejże chwili doznałem takiego wrażenia, jak gdybym się wywracał [...].

Rozejrzałem się dokoła; zobaczyłem tę samą co przedtem pracownię. Cóż więc się stało? Przez chwilę podejrzewałem, że ludźmi mnie własne zmysły. Później spojrzałem na zegarek. Przed chwilą była może minuta po dziesiątej; teraz już prawie po wpół do czwartej!

Odetchnąłem, zacisnąłem zęby, ująłem oburącz dźwignię ruchową i szybko ruszyłem. Laboratorium ogarniał coraz głębszy mrok. [...] Przesunąłem dźwignię do ostatniej podziałki: zapadła noc, jakby ktoś zgasił lampę. Upłynęła chwila, a po nocy znowu nagle zaczął się dzień. Mrok stopniowo wypełniał pracownię. I przemknęła następna czarna noc, później znowu dzień, znowu noc i dzień, i tak dalej, w coraz to mniejszych odstępach czasu. [...] Nie wiem, czy zdołałem wyrazić należycie szczególne wrażenia z podróży w czasie, wrażenia bardzo nie przyjemne. Czulem się jak człowiek wyrzucony z procy i spadający głową w dół. [...] Niewyraźny, mroczny obraz laboratorium niknął mi z oczu i na powrót widziałem słońce, które biegło szybko po sklepieniu niebios, przeskakiwało je w ciągu minuty, a każda minuta oznaczała dzień. Zdawało mi się, że laboratorium gdzieś już przepadło, a ja dostałem się na otwartą przestrzeń. Odnosiłem wrażenie, że wznoszę się po stopniach w górę, ale poruszałem się zbyt szybko, bym mógł zdać sobie sprawę z jakiegokolwiek ruchu wokół mnie. [...] Zmieniające się kolejno ciemności i światła były niezmiernie uciążliwe dla oczu. W chwilach ciemności widziałem księżyc mknący szybko od pierwszej kwadry do pełni i spostrzegałem słabe migotanie gwiazd krążących po niebie. Teraz, przy ciągle wzrastającej szybkości, drgania nocy i dnia zlały się w jednostajną szarość: sklepienie nieba miało kolor błękitu o cudnej głębokości, oświetlonego wspaniale poranną jakby zorzą. Żarzące się słońce wyglądało jak ognista smuga, jeden łuk świetlany w przestrzeni, a księżyc zmienił się we wstęgę falującego światła. Nie widziałem już gwiazd; widziałem tylko tu i ówdzie wirujące jasne koła na błękitcie.

Krajobraz był mglisty i niejasny. Znajdowałem się ciągle jeszcze na stoku wzgórza, na którym stoi obecnie nasz dom; przede mną wznosił się szary, ciemny szczyt. Widziałem drzewa wyrastające i znikające jak opary, to zielone, to szare; rosły, puszczały konary i rozpadały się. Widziałem wyrastające olbrzymie budowle, piękne, lecz jakby za mgłą i znikające jak we śnie. [...] Małe wskazówki na tarczach zegarowych, które pokazywały szybkość lotu, krążyły coraz szybciej i szybciej. [...]

Co za dziwny rozwój ludzkości! Jakież niesłychany postęp w naszej, ledwie zapoczątkowanej, cywilizacji może się z czasem dokonać – myślałem [...]. Widziałem, jak wyrasta dokoła mnie ogromna i wspaniała architektura, dająca nieskończenie wyższe wrażenie potęgi niż wszystkie budowle naszych czasów, a jednak na pozór budowane z blasku tylko i mgły. Widziałem, jak na pochyłości wzgórza rozkrzewia się o wiele bogatsza zieloność, nic z bujności swej nie tracąc w zimowej porze. Ziemia wydawała mi się piękniejsza nawet poprzez tę jakby mgłę oszołomienia. Zapragnąłem wreszcie zatrzymać się.

Herbert George Wells, *Wehikuł czasu*, przeł. Feliks Wermiński, Poznań 1996.

Zadanie 1. (0–1)

Oceń prawdziwość poniższych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

Wehikuł czasu jest powieścią realistyczną.	P	F
W powieści Herberta George’a Wellsa została zastosowana narracja trzecioosobowa, więc narrator nie jest uczestnikiem opisywanych wydarzeń.	P	F

Zadanie 2. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Na podstawie fragmentu powieści można wnioskować, że bohater w największym stopniu odczuwa

- A. zniecierpliwienie.
- B. znudzenie.
- C. poruszenie.
- D. dumę.

Zadanie 3. (0–1)

Oceń prawdziwość poniższych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

Opisana we fragmencie podróż w czasie odbywała się w bardzo szybkim tempie.	P	F
Bohater jest podekscytowany krajobrazem, który obserwuje podczas podróży.	P	F

Zadanie 4. (0–2)

Zredaguj swój komentarz na forum internetowym, w którym przedstawisz swoje stanowisko dotyczące sensu podróżowania. Uzasadnij je dwoma argumentami.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 5. (0–1)

Spośród poniższych wskazówek dla podróżujących wybierz jedno zdanie, w którym interpunkcja jest niepoprawna.

Wskazówki dla podróżujących

Kiedy wyjeżdżasz za granicę zawsze miej przy sobie dokument tożsamości.

Zanim wyjedziesz za granicę, zapoznaj się z kulturą tego narodu.

Często zatrzymuj się po drodze, ale nie trać z oczu wyznaczonego celu.

Obserwuj uważnie krajobraz i staraj się zapamiętać jak najwięcej.

Zadanie 6. (0–3)

Spośród lektur obowiązkowych wybierz tę, której bohater udał się w podróż i wyjaśnij, jaki wywarła wpływ na jego życie. Podaj przynajmniej dwa wydarzenia z lektury.

Tytuł lektury:.....

Uzasadnienie:.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 7. (0–1)

Oceń prawdziwość poniższych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

W wyrazie <i>hamulec</i> “h” jest niewymienne.	P	F
Wyraz <i>skrót</i> piszemy przez “ó”, bo wymienia się na <i>skracam</i> .	P	F

Zadanie 8. (0–1)

Uzupełnij zdanie. Wybierz właściwe odpowiedzi spośród podanych.

W zdaniu *Jedną ręką ująłem dźwignię uprawiającą przyrząd w ruch, drugą zaś hamulec* wyraz *uprawiającą* jest A/B i pochodzi od C/D.

- A. imiesłowem przymiotnikowym czynnym
- B. imiesłowem przysłówkowym współczesnym
- C. czasownika
- D. przymiotnika

Zadanie 9. (0–3)

Zredaguj ogłoszenie informujące o spotkaniu ze znanym podróżnikiem w Twojej szkole. Użyj dwóch argumentów, za pomocą których zachęcisz koleżanki i kolegów do uczestnictwa w spotkaniu. Uwaga: w ocenie wypowiedzi będzie brana pod uwagę poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 10. (0–1)

W którym utworze występuje temat podróży? Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

- A. *Dziady cz. 2* B. *Mały Książę* C. *Balladyna* D. *Kamienie na szaniec*

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania 11-14

Jan Lechoń - Pytasz co w moim życiu z wszystkich rzecz główną

Pytasz, co w moim życiu z wszystkich rzecz główną,
Powiem ci: śmierć i miłość - obydwie zarówno.
Jednej oczu się czarnych, drugiej - modrych boję.
Te dwie są me miłości i dwie śmierci moje.

Przez niebo rozgwieżdżone, wpośród nocy czarnej,
To one pędzą wicher międzyplanetarny,
Ten wicher, co dał w ziemię, aż ludzkość wydała,
Na wieczny smutek duszy, wieczną rozkosz ciała.

Na żarnach dni się miele, dno życia się wierci,
By prawdy się najgłębszej dokopać istnienia -
I jedno wiemy tylko. I nic się nie zmienia.
Śmierć chroni od miłości, a miłość od śmierci.

Zadanie 11. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz i zaznacz odpowiedź A albo B oraz jej uzasadnienie spośród odpowiedzi 1-2.

Utwór Jana Lechonia należy do

A. epiki,	o czym świadczy m.in.	1. obecność wszechwiedzącego narratora.
B. liryki,		2. obecność środków stylistycznych.

Zadanie 12. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Jaka cecha najlepiej opisuje nastrój podmiotu lirycznego?

- A. niepokój.
- B. naiwność.
- C. pokora.
- D. wrażliwość.

Zadanie 13. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Z utworu Jana Lechonia dowiadujemy się, że:

- A. miłość i śmierć to najważniejsze wartości.
- B. miłość jest ważniejsze od śmierci.
- C. podmiot liryczny nie obawia się ani miłości, ani śmierci.
- D. śmierć nie może uchronić przed miłością.

Zadanie 14. (0–1)

Oceń prawdziwość poniższych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

Tytułem utworu Jana Lechonia jest incipit.	P	F
Utwór należy do liryki pośredniej, ponieważ podmiot liryczny nie ujawnia się w nim.	P	F

Zadanie 15. (0-1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Wyrazem, w którym nie dochodzi do upodobnienia fonetycznego jest:

- A. wpośród
- B. ludzkość
- C. rozkosz
- D. śmierć

Zadanie 16. (0-2)

Przeczytaj poniższy fragment.

Ma talenta śliczne:

*Wziąłem po niej w posagu cztery wsie dziedziczne,
Piękna, grzeczna, rozumna”. „Tym lepiej”. „Tym gorzej.
Wszystko to na złe wyszło i zgubi mnie wsporzej;
Piękność, talent wielkie są zaszczyty niewieście,
Cóż po tym, kiedy była wychowana w mieście”.*

16.1. Podaj tytuł lektury obowiązkowej, z której pochodzi powyższy fragment.

Tytuł lektury:.....

16.2. Wyjaśnij, dlaczego bohater lektury narzeka, że kobieta, o której mówi, była wychowana w mieście. Odwołaj się do całej lektury.

.....
.....
.....

Zadanie 17. (0-1)

Przeczytaj definicję wyrazu *próżność* ze słownika języka polskiego.

1. «mający o sobie bardzo dobre zdanie i lubiący, żeby go podziwiać i pochlebiać mu»
2. «nadmiernie przywiązujący wagę do rzeczy zewnętrznych; też: świadczący o takiej postawie»
3. «niedający pożądanym efektów»
4. «niczym niewypełniony»

W którym z podanych zdań użyto wyrazu *próżny* w znaczeniu 4.? Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

- A. Kasia jest bardzo próżna, ciągle oczekuje komplementów.
- B. W środku nic nie ma, ten balon jest próżny.
- C. Nie lubię próżnych ludzi, którym zależy tylko na wyglądzie zewnętrznym.
- D. Niemodne ubranie to jeszcze nie wszystko, nie bądź próżny!

Zadanie 18. (0-2)

Przekształć podane zdania tak, aby zachować ich sens. W każdą lukę wpisz imiesłów utworzony od podkreślonego czasownika.

1. Gdy o tym opowiadał, dostrzegłem, że na jego twarzy maluje się uśmiech.
Gdy mówił, dostrzegłem uśmiech na jego twarzy.
2. Straciłam rachubę czasu, kiedy rozmyślałam o zbliżających się wakacjach.
Straciłam rachubę czasu o zbliżających się wakacjach.
3. Umyłem ręce, a potem przygotowałem sobie kolację.
..... ręce, przygotowałem sobie kolację.

Zadanie 19. (0-1)

Wyraz *samolubny* jest:

- A. Zrostem
- B. Złożeniem
- C. Zestawieniem
- D. Wyrazem podstawowym

Zadanie 20. (0-1)

W zdaniu: *Zgubiłem kolorową czapkę, którą mama kupiła mi wczoraj podkreślony wyraz jest:*

- A. Orzeczeniem
- B. Okolicznikiem czasu
- C. dopełnieniem
- D. Okolicznikiem przyzwolenia

Zadanie 19. (0–3)

Razem z całą klasą przygotowujesz się do wycieczki do Konstancina-Jeziorny, gdzie znajduje się Muzeum-Dom Stefana Żeromskiego. Które z poniższych źródeł wykorzystasz, aby przygotować prezentację dotyczącą tego pisarza? Wybierz źródło spośród 1.–3., a następnie uzasadnij swój wybór dwoma argumentami.

Źródło 1.

Notka z Wikipedii

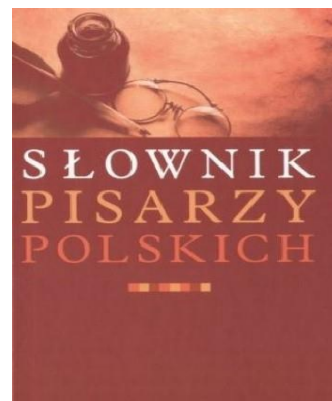
Źródło 2.

Książkę Stefana Żeromskiego pt. "Syzyfowe prace"

Źródło 3.

Słownik Pisarzy Polskich

Wybór źródła:

Uzasadnienie

1. argument:

.....

2. argument:

.....

BRUDNOPIS (*nie podlega ocenie*)

A series of horizontal dotted lines for writing.